अतितृणमतिहिंसितम् । प्रवर्ग्याचरणेन यत् चक्षुर्बुद्धिमनसां व्याकुलत्वं जातम् बृहस्पतिर्देवगुरुः मे मम तत् छिद्रमतितृणं च दधातु संदधातु छिद्रं निवर्तयतु । भुवनस्य भूतजातस्य यः पतिरधिपतिः प्रवर्ग्यरूपो यज्ञः स नोऽस्माकं शं सुखरूपो भवतु । बृहस्पतिना छिद्रापाकरणात्प्रवर्ग्यः कल्याणरूपोऽस्त्वित्यर्थः ॥२॥

a. भूर्भुवः स्वः । b. तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो दे° ॥३॥

कया नश्चित्र आभुवदू° ॥४॥ कस्त्वा सत्यो म° ॥५॥

अभी षु णः स° - - °स्यूतिभिः ॥६॥

भूर्भुवः स्वः त्रीणि यजूंषि । तत्सवितुः कया नः कस्त्वा अभी षु णः एताश्चतस्र ऋचो व्याख्याताः [३.३५.२७.३१-४१.] । अभी षु ण इत्यस्यामृचि शतं भवास्यूतिभिरिति बहुवचनम् पूर्वमूतयऽइत्येव पाठः ऊतिभिः अवनैर्हेतुभिः शतमसंख्यरूपो भवसीत्यर्थः ॥३॥४॥५॥६॥

कया त्वं न ऊत्याभि प्रमन्दसे वृषन् । कया स्तोतृभ्य आभर ॥७॥

इन्द्रदेवत्या गायत्री अनिरुक्तेन्द्रपदहीना । आद्यपादे व्यूहद्वयम् । हे वृषन् वर्षतीति वृषा हे सेक्तः इन्द्र वासवो वृत्रहा वृषेत्यभिधानम् [अमर° १.१.४२.] कया ऊत्या केन तर्पणेन हविर्दानेन नोऽस्मानभिप्रमन्दसे अभिमोदयसि मदिस्तु स्वपने (3.) जाड्ये मदे मोदे स्तुतौ गतौ लट् । कया च ऊत्या तृप्त्या स्तोतृभ्यः स्तुतिकर्तृभ्यो यजमानेभ्यः आभर आहर आहरसि धनं दातुमिति शेषः तद्वयेन तथा वयं कुर्म इति भावः । आभरेति लडर्थे लोट् ॥७॥

इन्द्रो विश्वस्य राजति । शं नोऽअस्तु द्विपदे शं चतुष्पदे ॥८॥

द्विपदा विराट् इन्द्रदेवत्या । विंशत्यक्षरा द्विपदा विराट् कथ्यते । विश्वस्य सर्वस्य जगतः इन्द्रः इदि परमैश्वर्ये इन्दतीतीन्द्रः परमेश्वरः महावीरः आदित्यो वा यो राजति देदीप्यते ईष्टे वा स नोऽस्माकं द्विपदे विभक्तिव्यत्ययः द्विपदां पुत्रादीनां शं सुखरूपोऽस्तु चतुष्पदे चतुःपदां गवादीनां च शं सुखरूपोऽस्तु ॥८॥

शं नो मित्रः शं वरुणः शं नो भवत्वर्यमा ।